

Prevedba na novi zakon se izvrši za one uslužbenec, ki so v aktivni državni službi ali vstopijo po dnevu objave zakona v državno službo. (§ 248.)

Razvrstitve ob prevedbi se izvrši tako, da se uvrste sedanje položajne skupine v nove skupine tako, kakor je to razvidno iz tabele. (§ 249.—250.)

Državni uslužbenec ostanejo v onih položajnih skupinah, kakor so bili na dan veljavnosti novega zakona, ohranijo v katerih bi morali biti na ta dan na osnovi razsodbe državnega sveta ali upravnih sodišč. Izprememba zatekega položaja se ne sme izvršiti administrativnim putem. (§ 252./1.)

Ako je uslužbenec na dan veljavnosti novega zakona v višji skupini, kakor je zanj predvidena po razvrstitvi, obdrži položaj v katerem je bil na dan novega zakona; ako mu je položaj po razvrstitvi predviden v višji skupini, dobi pravico, da se postavi v najnižjo stopnjo svoje skupine. (§ 252./2.)

V roke za napredovanje se šteje samo oni čas, ki ga je uslužbenec prebil efektivno v službi do dneva veljavnosti novega zakona. (§ 253.)

V skupinah periodskih povišic pripada uslužbencu skupina, ki odgovarja številu efektivnih let v dotični skupini. (§ 255.)

Od efektivnih službenih let je treba odbiti čas, ki ga je kdo izgubil za napredovanje zaradi slabe ocene ali disciplinske obsodbe na podlagi dosedanjih predpisov. (§ 256.)

Do zakona o razvrstitvi in določitvi števil službenih položajev napredujejo učitelji narodnih šol v V. skupino ako imajo poleg ostalih pogojev po § 49. 30 let efektivne službe, 50 let starosti in v poslednjih treh letih odlično oceno. (§ 258./2.)

Ako bi imel kdo prejeto manjšo plačo, kakor prejema sedaj skupno položajne in osnovne plače, prejema razliko, dokler z napredovanjem ne doseže iste plače. (§ 259.)

Pravilniki o strokovnih izpitih po § 14. morajo iziti v 6 mesecih po dnevu veljavnosti tega zakona, a dotlej veljajo sedanji predpisi. (§ 260.)

Uredba o pravici ali izgubi draginskih doklad po § 28. Dokler ne izide ta uredba, veljajo dosedanja predpisi. (§ 261.)

Uredba o ocenjevanju naturalnih stanovanj in odtegljajih stanarine in naturalnih dajatev predvidena v § 29. mora iziti v 6 mesecih, a dotlej veljajo dosedanja predpisi. (§ 262.)

Državni uradniki, uradniki prometnih ustanov, ki napredujejo po uveljavljenju novega zakona ali bodo imenovani na višji položaj ter s tem dobe večje prejemke, ostanejo eno leto pri položajnih prejemkih, ki jih dotlej prejmejo. To velja tudi za poviške osnovne plače in stanarine ter periodske povišice. Rok teh poviškov se računa za vsak prejemek posebe od dneva, ko zapade povišek po veljavnosti novega zakona. Te odredbe veljajo tudi za vojaške uslužbenec. Po preteku enega leta prejme uslužbenec povišico po novem zakonu, z odbitkom enomesečne razlike po § 134./2. za penzijski fond. (§ 263.)

Za prevedbo so dolžni državni uradniki v štirih mesecih predložiti (v kolikor to še niso izvršili) overovljene prepise originalnih dokumentov oblasti, ki vodi centralni uslužbenški list, v svrhu vpisa vseh onih podatkov, ki zadevajo vštete službenih let za pokojnino. (§ 274.)

Zakon o službeni prisegi od 15. februarja 1929. ostane nadalje v veljavi. (§ 278.)

Za osebje zavodov za vzgajanje maloletnikov je pooblaščen minister pravde, da izda posebno uredbo glede pogojev izobrazbe, disciplinskih predpisov in računanja službenih let v pokojnino. (§ 290.)

V uredbi o ureditvi ministrstva prosvete od 26. julija 1929. se ukinjajo: poslednji stavek prvega odstavka, tretji odstavek, sedmi, osmi in deveti čl. 22. in odredba čl. 24. v kolikor so v njih predvideni roki. (§ 291.)

V zakonu o narodnih šolah od 5. decembra 1929. se ukinja: poslednji stavek § 72., § 73. odstavek 3., § 87., § 94. § 95. odstavek 3., § 116. odstavek 1., § 121., § 166. in § 176., v veljavi pa ostane odredba § 95. odstavek 2. (§ 292.)

Sreski šolski nadzorniki: Odredba prvega odstavka § 118. zakona o narodnih šolah od 5. decembra 1929. se izpremeni sledeče:

»Ako je za sreskega šolskega nadzornika imenovan uradnik z akademsko izobrazbo, obdrži prejemke svoje položajne skupine.«

Drugi odstavek se izpremeni sledeče:

»Sreski šolski nadzorniki iz skupin, v katerih so razvrščeni učitelji narodnih šol, prejemajo osebno mesečno nagrado 300 Din.« (Odpedel je pa 10% povišek po § 7. čin. zak.). (§ 293.)

Učitelji na šolah za defektno deca:

Prvi odstavek § 180. zakona o narodnih šolah od 5. decembra 1929. se izpremeni in se glasi:

»Državni nameščenci v šolah za nezadostno razvito in defektno deca prejemajo naturalno stanovanje, odnosno stanarino po § 84. imenovanega zakona, ako imajo za te vrste pouka specialno izobrazbo in izpit. (Odpedel je 10% povišek po § 7. čin. zakona.). (§ 294.)

Vštete let zaradi vojnih zaprek. Zakonodajno rešenje od 20. julija 1922. o priznanju službenega časa učiteljem in učiteljicam zaradi vojnih zadržkov, ostane nadalje v veljavi. (§ 297.)

Predmetni učitelji se uvrščajo v IX. od VI. skupine. (Čl. 301.)

Kjerkoli se v specialnih zakonih v odredbah, ki niso ukinjene omenja, da veljajo predpisi uradniškega zakona, se mora te upoštevati po novem uradniškem zakonu. (§ 335.)

Kategorije po starem zakonu se morajo smatrati kot odgovarjajoče skupine po novem zakonu. (§ 336.)

Položajna plača v starih predpisih se ima smatrati kot plača po novih predpisih, osnovna plača pa kot periodske povišice. (§ 337.)

Odredbe o specialnih dokladah ali dokladah na službo, se ukinejo, izvemši onih, ki jih novi zakon izrečno omenja, da ostanejo v veljavi. (§ 338.)

Absolventi višjega tečaja višje pedagoške šole z diplomskim izpitom bodo prevedeni po §§ 249. in 252. novega zakona, dokler ne bo reguliran njihov položaj z zakonom o višjih pedagoških šolah.

Vrste uslužbenec, ki jih novi zakon ne omenja, a obstajajo na dan veljavnosti novega zakona, bo razporedil resorni minister v sporazumu z ministrom pravde in financ ter v soglasju z ministrskim predsednikom z ozirom na važnost funkcije v grupah analogno odgovarjajoči razvrstitvi po § 347.

(Odredbe o upokojitvi, disciplinskem postopku itd. slede v prihodnjih številkah lista.)

Posojila daje,

pelletna, državnim in samoupravnim uradnikom in upokojencem z najmanj desetletnim službovanjem, na podlagi njih plače ali pokojnine in zavarovalne življenske police, BEOGRADSKA ZADRUGA, banka in zavarovalnica — zastopstvo „TEHNA“, družba z o. z. — Ljubljana, Mestni trg 25/I. Telefon 25-80.

Imenik članstva SSM za leto 1930., ki ga prinaša ta letopis, nam je z ene strani lahko v ponos (števílo članov znaša 2919), z druge pa ne ravno v čast: koliko je še namreč takih šol, ki ne naročajo Maticinih publikacij, čeprav ministrstvo prosvete to zahteva z dvema naredbama (gl. str. 28.)! Koliko pa je še tudi takih učiteljev in učiteljic — zlasti po meščanskih šolah! Ali pa celo oseb na v o d i l n i h m e s t i h našega šolstva!

Naj bi imenik članstva v prihodnjem letu ne oznanjal več njihove kulturne sramote!

— a —

„Srce je prazno...“

Ko sem izvedel, da se je naš strah in up izpolnil in da je tabela vseh tabel, to se pravi edino veljavna tabela prispela, sem hitro zgrabil sukno in klobuk in zbežal na ulico. Doma mi ni bilo obstanka. Kajti kadar izveš novico, te zgrabi nepremagljiva želja po človeku, da mu prvi povesi in da se mu razodeneš. Je že tako s človekom, da ne more ne v nesreči ne v sreči biti sam. Je pač družabno bitje človek, pravijo prirodoslovci.

Tečem tedaj po ulici, da me škrica moje predlanske sukne komaj dohajata. Oziram se na desno in levo, kje bi srečal znanca, da mu razodenem in ga osrečim. Velik je bil v tistem hipu moj altruizem. Sreča mi je bila mila. Nasproti mi pride prijatelj — uradnik in pesnik v prostih urah. Skočim k njemu in mu povem:

»Prijatelj, golobček! Je že tu, je že tu. Danes je prišla!«

Prijatelj se ustavi in začudeno vpraša:

»Kaj je že tu? Kdo je prišel?«

Tečaj nemških pedagogov o moderni osnovni šoli v Ljubljani.

(Slika vtisov s trodnevnega tečaja in razstave.)

Šolski svetnik Schmidt.

Ministerijalni svetnik Hylla predava.

Rektor Bünger.

Pač mnogo praznega besedičenja je bilo med nami, mnogo očitkov, povsem neutemeljenih — na račun delovne šole, tako od strani prijakov in pa tudi takih, ki so prikrito simpatizirali s staro šolo, hoteč jo rehabilitirati na razne načine. Ne gre mi za to, da bi meril usmerjenost privržencev ali nasprotnikov delovne šole, ampak izrečem naj samo mnenje o izvršenem tečaju v Ljubljani, kjer so tovariši in tovarišice lahko izluščili jedro, t. j. ono, s čimer lahko edino nastopajo, da se čim bolj približamo skupnemu cilju. Vse učiteljstvo si je edino v tem, da je treba naše šolstvo reformirati, najti način, ki bo temeljil v duši našega naroda in odgovarjal njegovim dejanskim potrebam — treba bo ustvariti tip naše reformirane šole. Naj se učiteljstvo resno oprime dela, da bomo zamogli na podlagi izkušenj najti tisti tip, ki bo našemu narodu vsestranski ustrežal.

Oglejmo si zatorej izvajanja gg. predavateljev Hylla, Schmidta in Büngerja — naših inozemskih tovarišev, ki so v svojih predavanjih izrazito utemeljili potrebo po novem duhu in delu v šoli.

Že od prvega dne, ko je ministerijalni svetnik g. Hylla reševal načelna vprašanja novodobnega vzgojstva, se je splošno zanimanje stopnjevalo bolj in bolj in me podkrepilo v mnenju, da je bil ta tečaj potreben in koristen, saj se je zanj ogrela vsa množica prisotnega učiteljstva.

Zaradi tesnega prostora se moram omejiti na najvažnejša izvajanja teh izkušenih praktikov, h koncu pa še izpregovoriti besedo o prirejeni razstavi.

Prvi dan je g. Hylla predaval o idejnih smereh, ki so dovele do v Nemčiji sedaj običajnega tipa delovne šole. Zlasti je podrobno orisal organizacijo šolstva v Nemčiji. Zaradi boljšega razumevanja je primerjal sedanjo organizacijo, oni, ki so jo izvajali v zadnjem desetletju preteklega stoletja. Tu smo videli, kako je raslo šolstvo iz strogo birokratičnega okvira do sedanje demokratične ureditve, ali zmago demokracije nad fevdalnim birokratizmom. Na mesto opuščenih Herbartovih načel (moralna vzgoja, intelektualizem, mehanizem, individualizem) je stopila umetniška vzgoja dece, osebnostna pedagogika, načelo zajedniškega življenja in

žarišče vsega šolskega dela je postal otrok-učenec.

Naslednjega dne je sledilo velezanimivo predavanje šolskega svetnika g. Schmidta, ki je izpregovoril najprej o šolskih nadzornikih in pokazal razliko v načinu nadzovanja v pretekli dobi ali v dobi stare šole. Nato je podal zahteve novodobnega šolstva in orisal načela, katerih bi se morali moderni nadzorniki brezpogojno držati. Zlasti je poudarjal, da zamore nadzorovati delo v osnovni šoli le tisti, ki to delo iz lastne prakse v vseh podrobnosti tudi pozna in da se nadzornik ne sme omejiti na suho registriranje vtisov, ki jih je pri nadzovanju dobil, ampak mora vsakemu učitelju tudi praktično pokazati kako naj postopa pri pouku. Sledila so res dragocena strokovna navodila glede učnega postopka in učnih pripomočkov.

Zadnji dan je rektor g. Bünger s svojimi praktičnimi nastopi naravnost fascinal vse navzoče. Krona vsega je bila prvoaprilska potegavščina, ko je na eklatanten način pokazal, kako lahko se je v zmoti glede nove šole, ki z vsemi zunanostmi le še ni v bistvu nova, da je treba prodreti v duha reformiranega šolstva in se ne sme biti dostopen suggestivnim vplivom. To je bila povsem potrebna metodiška duhovitost, da se res domuje bistvo razlike med dobro »staro« in »reformirano« šolo. Tako je na najbolj nazoren način pokazal, kaj mora učiteljstvo pri svojem učnem postopku opustiti in česa se mora oprijeti, ako hoče svoje delo prilagoditi zahtevam novega časa.

Vsem nastopivšim predavateljem so navzoči z burnim odobravanjem izražali svojo zahvalo in priznanje.

Posebno močan vtis je gotovo na vse napravila, ne po svojem obsegu, pač pa po vsebini, silno bogata razstava delovno-šolskega seminarja, ki ga v Essenu vodi rektor gosp. Bünger. Z zanimanjem so tovariši in tovarišice pregledovali razstavljene izdelke, premalo pa je bilo časa, da bi se zamogli v samo delo tudi poglobiti v svrhu spoznavanja tehnik, ki prihajajo pri rokotornem pouku v pošte. Razstavljene so bili namreč izdelki, ki naj bi pokazali, kako in s katerim materijalom v Essenu delajo.

Knjige Slovenske Šolske Matice.

Člani SSM prejmejo letos za veliko noč prav čedno pisanko: nič manj ko petorico knjig za borih 30 Din. Ker obsegajo letošnje publikacije nad 600 tiskanih strani, dobiš tu kaj kar 20 strani tiska za 1 dinar! Mislim, da je to rekord na našem književnem trgu. In koliko živega, pristno našega ter pedagoški nad vse pomembnega življenja se pretaka po teh 600 straneh!

Učitelju in učiteljici, ki se imata odslej tudi pri nas udeleževati v izvzvoškem delu, bo prav posebej dobro došla »Duševna podoba mladosti« (napisal dr. Josip J. Raj), ker razgrinja kakor na dlani dušo našega slovenskega mladeniča in mladenke v pošolski dobi njunega življenja.

V »Pedagoškem Zborniku« bo iz istega razloga učitelju zlasti ustrežal Menci-nov zelo instruktivni spis »Naša kmetska poklicna šola«.

Razen tega je v Zborniku še dr. O. Zvaldovo slavnostno predavanje na ljubljanski univerzi ob Masarykovi 80 letnici in pa članek »Smoter moderne šole«, ki ga je prispeval Stanko Gogala.

Knjiga »Lepenkarstvo« (spisal Alojzij Novak), prinaša izredno snažnih, natančno izdelanih slik s tega področja ter bo z največjim pridom lahko služila pouku ročnih del.

Juranečeva knjiga »Iz šole za narod« bo učitelju, ki mu je kaj »za narodov blago«, izkušen kažipot pri spoznavanju šolskega okolisa.

A »Letopis za triletno upravno dobo 1928.—30.« (sestavil Pavel Plesničar) je hkratu skromen spomenček naši pedagoški kulturi ob 30 letnici SSM pa spoštljiv poklon dvema neumornima pospeševalcema njenih težnj — H. Schreinerju in Fr. Ga-bršku.

bo pod nos tabelo: »Nak, ne boš me, tu stoji črna na belem »kako in kaj!« Realnost ni bila nikoli lepa, prijatelj, in tudi sedaj ne bo. Pa naj bo še tako trdna zadržana in še tako rožnata. Zato ti praviš: dopolnjeno je. Nikoli več se ne vrnejo časi, ko smo upali in se bali. Materielno krizo smo »morda« res prestali, ali zato je prišla nova kriza v naše duše — dolgčas, dolgčas bo zavladal med nami. Naša fantazija bo utihnila in sredi govora rice nam bo zmanjkalo besed. Dragi moj: Preišeren ni samo tja v en dan dejal: »Srce je prazno, srečno ni, nazaj si up in strah želi!«

»Ali, duša, golobček! Kaj te je obsedlo!« ugovarjam jaz.

»Nič me ni obsedlo. Le po upu in strahu mi je žal. No, pa zdravstvuj. Blagor tebi, da si dosegel. Zame je tabela vsaj leto dni prezgodaj prišla! Vsaj še leto dni bi rad upal in se bal.« In je prijatelj pesnik oddrsal svojo pot.

Gledal sem za njim in razodelo se mi je, zakaj so naši pesniki le v stradanju ustvarjali.

J. Ribičič.

Tovarišici Milki Vodopivčevi v slovo.

Komaj je dahnila pomlad, še preden se je utegnila pokazati narava v vsej svoji pomladanski lepoti, ko so prvi zvončki, ki si jih ti tako zelo ljubila, začeli oznanjati vigrad, preden je začelo solnce pošiljati toplih žarkov, je bela žena stegnila svojo koščeno roko in ti pretrgala nit življenja. Milka! Je-li res, da te ni več med nami? Mi ne moremo tega verjeti. Ne morejo verjeti tvoji malčki —